

Калініна Л.А.

*доцент кафедри культурології ВП МФ
КНУКіМ, Україна, м. Миколаїв,*

Орлова О.В.

*доцент кафедри культурології ВП МФ
КНУКіМ, Україна, м. Миколаїв,*

ВИКОРИСТАННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Категорія “неформальна освіта” є новою для України, що визначає поширеність різних підходів до її трактування та дискусійність ролі, місця та методів неформального навчання. Ми розуміємо неформальну освіту як процес додаткового цілеспрямованого діалогічного навчання й розвитку людини, організований поза межами змісту, форм і методів освітніх установ та державних інституцій.

Якщо формальна освіта створює «загальну базу», то неформальна освіта швидше розвиває її, поглиблюючи компетентність у сферах, які представляють інтерес для тих, хто навчається, формує вміння та навички, які виходять поза межі цілей формальної освітньої системи, а саме: вміння справлятися з проблемами та стресовими ситуаціями, критично мислити та брати участь в суспільно-політичних процесах, уміння жити та адаптуватись до різних умов та динамічних змін у суспільстві, уміння вчитися та ін.). *Стосовно визначення «неформальна освіта», то слід зазначити, що на сьогодні поки що не досягнуто єдиної спільної згоди щодо трактування неформальної освіти, що пояснюється відмінностями у традиціях неформальної освіти різних країн.*

Термін «неформальна освіта» розробили експерти Ради Європи спільно з Єврокомісією. В рамках проекту «Європейський Центр Знань Молоді» (European Youth Knowledge Centre) неформальну освіту розуміють, як будь-яку організовану поза формальною освітою навчальну діяльність, яка доповнює формальну освіту, забезпечуючи засвоєння тих умінь і навичок, які необхідні для соціально та економічно активного громадянина країни. Ця освітня діяльність є структурованою, вона має певну освітню мету, визначені часові рамки, інфраструктурну підтримку і відбувається свідомо . [1, с. 4].

Неформальна освіта базується на певних принципах, найбільш важливими з яких є: навчатися в дії (learning by doing), вчитися співпраці, навчитися вчитися.

Для України актуальність неформальної освіти дорослих зумовлена багатьма чинниками, серед яких – труднощі щодо адаптації дорослого населення до нових соціально-економічних умов, зниження зайнятості дорослого населення, зростання безробіття, зниженням рівня доходів на душу населення, втрата кваліфікації дорослого населення та відсутність необхідних

навичок, небезпека зниження рівня доступності освіти для дітей, чий батьки соціально та економічно неадаптовані у суспільстві [2, с. 77].

Посилюється тенденція зростання культурно-освітніх потреб і запитів різних категорій дорослих. Водночас у державі недооцінюють роль і значення неформальної освіти дорослих для формування людського капіталу, економічного зростання країни тощо.

Для успішного функціонування системи безперервної мовної освіти, в тому числі і неформальної освіти, важливим моментом є збір моніторинг освітніх послуг, в даному випадку – моніторинг викладання іноземних мов за допомогою театральних методик.

Слід зазначити, що моделювання спонтанної комунікації під час використання театральних елементів та методик під час навчання іноземній мові допомагає створити ситуацію спілкування іноземною мовою, яка наближена до реальних життєвих ситуацій та спонукає суб'єктів навчання до розв'язання проблем, що виникають в ході цієї ситуації. Крім того, сценічне втілення автентичного матеріалу певним чином ґрунтується на заздалегідь сприйнятому та обробленому мовленнєвому (літературному) матеріалі, що дозволяє імпровізувати в рамках цього матеріалу. Але в той же час можливість імпровізації допомагає тим, хто навчається звільнити свої навички негайного реагування на комунікативне завдання, яке щойно виникло.

Театральне мистецтво моделює ситуацію реального спілкування, але при цьому вимагає багаторазове відтворення того самого діалогу або монологу, що сприяє відпрацюванню елементів спілкування різних типів (у тому числі з опорою на більш впевненого партнера).

Серед основних цілей навчання англійській мові у рамках неформальної освіти окремо стоїть навчання вмінню вчитися, спрямоване на розвиток здатності ефективно користуватися навчальними можливостями, створеними навчальними ситуаціями та покликане розвивати самостійність у навчальній та професійній сферах [3, с. 6-7].

Соціокультурна компетенція також зазначається як невід'ємний компонент змісту програми навчання іноземних мов у рамках неформальної освіти. Ця компетенція спрямована на «розвиток розуміння й тлумачення різних аспектів культури і мовної поведінки у різному середовищі, сприяє розвитку вмінь, характерних для поведінки в різних культурних і професійних ситуаціях та реагування на них.

Тобто перед викладачем іноземної мови, якій працює у сфері неформальної освіти стоїть завдання більш глобальне, ніж просто навчити говорити, писати, читати іноземною мовою та сприймати її на слух, але й навчити стратегіям пошуку необхідної інформації та прогнозування, обробки інформації та її презентації у потрібній формі, а також навчити розуміти різницю у ключових цінностях, переконаннях та поведінці в українському культурному середовищі та європейському або американському культурному середовищі.

Оскільки культура тісно пов'язана з літературою, доцільним є вивчення автентичної художньої літератури країн, мова яких вивчається. Цей процес починається з критичного читання – сприйняття інформації та її аналізу на основі попереднього досвіду. В свою чергу, аналіз тексту передбачає уважне читання, розкладання на частини (власне аналіз) та обов'язкове сприйняття тексту як єдиного цілого (синтез), тобто розуміння того, що текст як єдина сутність – це щось набагато більше, ніж проста сума його частин. Таким чином, у процесі попереднього обрання автентичної художньої літератури набуваються три ключові компоненти: проблемність, усвідомленість і цілеспрямованість.

Дослідники називають ряд причин, серед яких найважливішими є такі: автентичні художні тексти містять велику кількість соціокультурної інформації, вони надають приклад мовної творчості, а також ставлять цікаві проблемні ситуації, що є невід'ємним компонентом розвитку критичного мислення.

Література

1. Аніщенко О. Неформальна мистецька освіта дорослих у контексті культурно-освітнього простору регіону / Олена Аніщенко // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології: матеріали Дев'ятої міжнародної наук.- творч. конф. (21 квітня 2016 р., м. Київ) / за заг. ред. К.І. Станіславської. – К.: НАКККіМ, 2016. – С. 3-5.
2. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід / Лариса Лук'янова; Українська асоціація освіти дорослих. – Київ: ТОВ «ДКС-Центр», 2017. – 148 с.
3. Сулаєва Н. В. Неформальна мистецька освіта майбутніх учителів: теоретичний аспект / Н. В. Сулаєва // Імідж сучасного педагога : Тов. «АСМІ», Полтава, 2012. – № 4 (123). – С. 3–7.

УДК 551.461.6

Палінкаш В.І.,

*студентка 3-го курсу природничо-математичного факультету,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Данченко О.С.,

*студентка 3-го курсу природничо-математичного факультету,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

Сиксин Ю.А.,

*студентка 4-го курсу природничо-математичного факультету,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
м. Чернігів, Україна*

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕОГРАФІЧНОЇ ЗОНАЛЬНОСТІ БЕРЕГІВ СВІТОВОГО ОКЕАНУ

Берегом прийнято вважати смугу земної поверхні, яка прилягає до сучасної берегової лінії; фактори котрі визначають його формування поділяють на активні і пасивні. До пасивних відносять літологічні особливості гірських